

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kako Nemci s panslavizmom straše.

II.

Ko bi vedel, da nemški časniki še némajo patenta za naivno originalnost, bi ga jim dal jaz. Nevarnost, s katero žuga panslavizem, popisujejo tako živo, da se njihovemu čitatelju lasje ježé, a navadno še na istej strani, kacic deset vrst naprej, pripovedujejo, da je panslavizem popolno nemogoč. Pravijo, da so le nekateri, ki sè svojo preživo domišljijo hujskajo prosto slovansko ljudstvo, a to se še ne meni za take utopije, ker mu je Nemec, Lah ali pa še celo Kitajec toliko v sreci, kakor kateri koli si bodi slovanski narod, kajti ono ne vé razločevati Rusa ali Srba od Nemca ali Francoza.

Ko bi se gledalo na kontekst, bi bilo tako pisarjenje se vé brez učinka in smešno, a ker iščejo nekateri čitatelji v časnikih le pikantnih in frapantnih novic in izjav, zato so jim dostikrat take trditve „non plus ultra“. Nemški žurnalisti hočejo zadeti „zwei fliegen auf einen schlag“. Prvič, Nemci naj previdijo, kako neveden in neumen je še prosti slovanski ljud; drugič, Slovani naj se prepričajo, da je ne samo „taterman“ panslavizem, ampak sploh vsaka vzajemnost mej Slovani nemogoča, ker néma nobene reelne podlage, zategadelj naj se raje oklenejo nemških sosedov.

Ne bodem pretresoval, ali je ta panslavizem, katerega se Nemci tako bojé, mogoč ali nemogoč. In sicer zategadelj ne, ker se dozda še nobenemu nij posrečilo iz nemških spisov kaj natančnega poizvedeti o tem strašilu. Enočilnost se kaže le v tem, da ga naslika vsak list po svoje, kolikor največ mogoče strašno, ter da potem kriči: bavbav.

Tudi ne bodem dokazoval, da srbski prosti ljud dobro pozna Rusa, slovaški Čeha.

Vé se tudi, da našemu slovenskemu ljudstvu nijso Rusi tako neznani (cf. kresovi, ko je Plevna pala), Hrvatje so mu pa tako znani, da se še ljubljanskemu magistratu preveč dozdeva. Ruski mužik ta je pa se ve najbolj zarobljen, ali v poslednjem iztočnem vojski menda so mu uže toliko v glavo ubili, da je vedel razločevati Srbe in Bolgare od Turkov, Grkov in Rumunov.

Dalje nas ravno ti prijatelji tako ljubeznjivo spominjajo: Bojte se panslavizma, kajti pri zjedinenji tako različnih jezikov bi nastala babilonska zmešnjava, morali bi govoriti po nemški, pomislite tudi na verski antagonizem. Le počasi, mi mislimo nekoliko drugače. Kdor pozna okolščine prvega slovanskega shoda v Pragi (leta 1848) ter drugega v Moskvi (leta 1867), ta vé, da se Slovani mej soboj uže pogovoré. Pri obeh shodih so govorili pred-

stavitelji različnih slovanskih narodov v svojem narečji in prav dobro so jeden drugega umeli. Poznavalci mnogoštevilnih nemških narečij, kakor sta bila brata Grimm in dr., pravijo, da se slovanski narodje jeden drugega veliko lažje razumejo, kakor se Nemec iz Meklenburga sè štajarskim Nemcem in kakor erdeljski Saksonec z berlinskim bratom, ali kakor Alzasec z dunajskim prebivalcem. Kar se tiče verskega antagonizma se tudi ne more reči, da berlinski protestant objemlje bavarskega katolika.

In če tudi dopustimo nekako različnost v jezikih, ki nekoliko ovira mejsobojno umevanje ter nekako versko neprijaznost, vendar bi ne bilo tacega nasprotja, kakor je v cesarstvu der gottesfurcht und frommer sitte mej Prusi in Alzasci, mej Lotarinžci in Latiši, mej Danci v Schleswigu in Poljaki na Poznanskem, temi tako srečnimi prebivalci velike Germanije.

„Ustanovitev panslavistične države in panslavističnega programa bi pripravila Rusijo v boj z najmogočnejšimi evropskimi državami“. Tako je pisala lani „Allgemeine Zeitung“ in sicer se je delala pri tej trditvi tako resno, kakor Don Quixote pri navalu na znane mline. Ko bi ne bila ona tako zelo oficijozen časnik, bi jo mi vprašali: Kateri ruski ali sploh slovanski list je pisal za tako akcijo, ali kateri list je dal najmanjši povod temu sumnjičenju? Akopram je tedaj vest o podobnem panslavističnem prizadevanji s kola zvita, vendar moramo pa v drugej trditvi namreč, da bi taka akcija privela Rusijo v borbo z vsemi evropskimi državami popolno prav dati nemškemu organu. V tem so posebno Nemci kompetentni izvedenci, kajti zdanja Nemčija se je skrpala po krvavih vojskah, katere je vojskovala Prusija v zvezi z Avstrijo proti Dancem leta 1864 — katere je vojskovala Prusija proti zvestej svojej zaveznici Avstriji, proti Bavarskemu, Württembergu itd. leta 1866 — proti Francoskej leta 1870—71 zarad zagotovljenja varnosti nemške države. Za tem čaka Nemčijo še jedna vojska s Francosko za obvarovanje Alzacije in Lotaringije. Mi ne vemo, kaj bi bilo z Nemčijo v slučaju vojne nesreče leta 1870 in kaj bode ž njo v slučaju neugodne nje bodoče vojske s Francosko, akopram prorokuje nemški časnik bodočo osodo Rusije v slučaju nesrečne vojske za uresničenje „panslavističnega programa“.

— n.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 24. jan. [Izv. dop.]

Smrt in bolezen krčita število državnih poslancev. Dr. Rydzovski, ki se je toliko let trudil, da je vsaj Gališkej pridobil postavu zoper oderuhe, kateri, se vé da judje, tam neusmiljeno deró ljudstvo, umrl je v tem trenutji, ko je imel v državnem zboru poročati o

enakej postavi za vso Avstrijo. In ko je ležal na mrtvaškem odru, došla je iz Lvova žalostna vest, da je tam za pljučnico umrl znani poslanec Krzeczunowicz. S tem je zadela Poljake silna izguba, kajti on je bil najbolj izveden v zadevah gruntnega davka in njemu se bode imela Gališka zahvaliti, da ne bode plačevala toliko davka, kolikor se je mislilo njej naložiti po reguliranji gruntnega davka. Mož je bil izredne marljivosti in tudi precejšnje zgovornosti.

Klub desnega centra je izrekel poljskemu klubu po svojem predsedništvu globoko sočutje ter položil lep venec na rako dr. Rydzovskega. Udeležil se je tudi slovesnih pogrebnih obredov v cerkvi sv. Štefana, od koder se je truplo odpeljalo na severni kolodvor in od tam v Krakovo.

Nemški poslanec pl. Hofer, vnuk Andreja Hoferja tirolskega, a po političnem mišljenji ustavoverec, je zblaznel in bil v privatni zavod za blazne oddan. Izmej udov gospodske zbornice je umrl knez Paar in preti jej še druga izguba, ker je bil včeraj kardinal Kučker od mrtuda zadet in je v smrtnej nevarnosti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. januarja.

Kakor češki listi poročajo, je grof Taaffe odločno obljubil desnici državnega zbora vse narodne terjatve izpolniti, ki so v zakonu opravičene in ki se brez izpremembe ustave dajo uresničiti; samo to si je pridržal, da se vlada ne da vezati na gotove obroke, kedaj. — Vse lepo in prav, ko bi stvari le predolgo ne odlašale se!

Ustavoverna nemška stranka, ali kakor jo dosledno imenuje „Tribüne“: „fervaltungsratska stranka“ je neutrudljiva v ščuvanju nemškega prebivalstva zoper vse zdanje razmere in zoper zdanjo vladu. Zadnje nedeljo so bili nemški „ustavoverci“ sklicali tri „ljudske“ shode: v St. Pöltenu, v Gross-Engelsdorfu in v Kremsu. Na vseh treh so javkali, kako hudo so zatirani Nemci duševno in gmotno, ali slabo se jim je godilo na shodu v Kremsu. Neki pek iz Kremsa se je bil oglasil in očital „ustavovernej“ stranki, da nij nič koristnega storila za obrtnika in kmeta in tudi narodnostno sovraštvo je prozvala „ustavoverna“ klika. Zdaj pa se hočejo gospodje te stranke skrivati za kmeta. Pri prihodnjih volitvah da je voliti značajne može, a ne „ustavovernih“ odvetnikov. — Liberalci, to čuvši, so postali besni ter zmerjali govornika, češ, da je zblaznel.

Na **Ogerskem** se je osnovala nova stranka imenom „državno-pravna opozicija“, ki šteje zdaj v peštanskem saboru 75 udov. Tisza sè svojo gospodarsko politiko je omogočil osnovanje te stranke, kajti največ udov te stranke je na nič prišlih malih magjarskih plemenitah. Program tej opoziciji je popolna neodvisnost Ogerske.

Vnanje države.

O uravnanji črnogorsko-turške meje se je pisalo, da evropske vlasti podpirajo zahtevanje turško; Turčija zahteva namreč, da jej ostane vse ozemlje ob Bojani. O tej stvari piše „Agence Russe“, da so se vse vlasti izrekle ugodno za Črno goro in da tudi zdaj niso še druzega mnenja.

Mej tem, ko tekó mej evropskimi vlastimi obravnavanja o carigradske konferenci, čujejo se iz Aten samo vojeviti glasovi. Grški kralj je ukazal, da se imajo osnoviti trije novi peški bataljoni, jeden polk konjice in jeden bataljon ženijcev. Vojni minister grški pa je ukazal, da se imajo v luki Pireji, v Halkisu in Misolungiji osnovati po jedna vojaška zaloga. Notranji grški minister pa ne dovoljuje nobednemu vojaščini podvrženemu odpotovati na tuje.

O vesti, da nameravajo italijanski irredentovci na spomlad v akcijo stopiti zoper Avstrijo, piše se zdaj po vseh novinah. V tem se odlikujejo posebno nemški časopisi, naglašajoči, da ima Nemčija iste interese v Trstu kakor Avstrija in da bode tudi Nemčija znala braniti, ko bi hoteli irredentovci kako budalost narediti! „Pester Lloyd“ pravi z opravičenjem, da je tako zanimanje Nemcev za avstrijske interese malo odveč, ker se je Avstrija za vsak slučaj uže pred letom dnij dobro preskrbela ob svojej italijanskej meji.

Dopisi.

Iz Črnomlja 12. jan. [Izv. dop.] Prežalostna novica, da je umrl dr. Janez Pestotnik, nas je silno zadela, kajti ranjki je bil v Črnomlju več let kot zdravnik in si je pridobil premnogo zaslug v Belokranjskej. Ne le da je bil iskan zdravnik, vedno pripraven iti bodi si k revežu ali bogatašu po noči ali po dnevi, kadar ga je kdo poklical, tudi sicer je bil čislán mož. Ko smo izvedeli o njegovej ranej smrti, žalostno smo rekli: Škoda zanj!

On pa je bil tudi goreč narodnjak. On je ustanovnik črnomeljske čitalnice, katera je še vedno narodno ognjišče Belokranjske; on je pripomogel, da se je kupil čitalnici našej glasovir za tri sto goldinarjev; on je pri nas budil narod in ga navduševal vzlasti ob času volitev.

Dr. Janez Pestotnik je tudi veliko pretrpeti moral, ker se nij dal sukati po vetru, ampak je stal za rod in si dom. Na njegovem grobu žaluje tudi črnomeljska čitalnica in sploh Belokranjci. Bodi mu lahka zemlja mati!

Iz Zatičine 18. jan. [Izv. dop.] (Še nekaj o ljudske štetvi. — Kako se delajo „vollblutgermani.“) Pred dobrim tednom poročal je „Slov. Narod“, kakšne ljudi so postavili v našem okraji za komisarje pri štenji ljudstva. Kakšne čudne stvari pa se gode ob tej priložnosti pri ljudske štetvi, naj pojasnijo sledeča fakta! — Pretečeni teden sta šla znani nemški agitator Lilleggg kot komisar in njega sin kot pisac izven Zatične ljudi štet in tako je bil takrat tudi davkarski adjunkt kot komisar zunaj Zatične delaven. Mislili smo, kar je naravno, da bode ljudi v Zatičini štel eden davkarskih uradnikov, ker davkarji naši, sedaj Vesteneckovi „volks-zählungarji“ stanujejo v Zatičini. A g. Vesteneck jo je vse drugače ukrenil! Ko bi davkarski uradniki kot komisarji tudi ljudi štel v Zatičini, ne bi dobivali tisti čas, ki ga potrebujejo za štetev ljudi v Zatičini, mimo dnevne dijete tudi dijete za pot (reisediäten.) Zato je ta Vesteneck tako napravil! Tedaj, ko so štel davkarski uradniki ljudi zunaj Zatične, takrat je štel „taičkraimer“ Hans s Hudega ljudi v Zatičini ter vlekel mimo dnevne dijete tudi dijete za pot. Ko bi pa davkarji stanujoči v Zatičini štel tudi „loco“

Zatičina ljudi (kar bi bilo naravno) ne bi dobivali mimo dnevne dijete tudi dijete za pot in tako bi se vsaj nekaj prihranilo državnej blagajnici. Komentar se sam dela.

Iz Gorice 23. jan. [Izv. dop.] Gorica ima po štenji od 31. dec. p. l. prebivalcev 19.438 in 1.512 vojakov. Po narodnosti je štetih Lahov 14.213, Slovencev 3.519 Nemcev 1.598, Francozov 34, Magjarov 32, Čehov 11 (!), Hrvatov 10, Angležev 9, Poljakov 7, Rusov 5. Leta 1869 štela je Gorica 16649 stanovnikov, zadnjih 11 let je tedaj priraslo 2779, rekše 17%.

Kdor pa pozna naše razmere bolj natanko vè, da je Slovencev v Gorici gotovo 7000. Ali če pomislimo, kako se je popisovalo in kako je naš posel in delavec nekaj malomaren za svojo narodnost, nekaj pa izročen samovolji svojega bodi si laškega bodi si nemškega gospodarja, če vse to pomislimo, je še čudo, da so nas našteali še 3000.

Iz Gradca 24. jan. [Izv. dop.] Kdo bi si bil mislil, da bodo kranjski nemškutarji še tako skromni! Vi se čudite, majate z glavo? In vendar je tako! Pokojnega „Ljubljanskega Butlja“ nezreli sinček „Ljubljanski Buteljček“ ali „Wochenblatt“ piše s posebnim zadovoljnim obrazom: „der hofrath Kaltenegger wurde vom gemeindeausschusse von Ratschach zum ehrenbürger ernannt; nun ist es schon (!) die fünfte (!) gemeinde in Krain, welche dem scheidenden landeshauptmann in solcher weise ihre anerkennung und sympathie ausspricht . . .“

Oddahnimo si tukaj. Tem vašim nemškutarjem se torej uže tako mnogo zdi, da se je še vendar našlo na celem Kranjskem bornih 5 občin, katere še poslušajo njihovo komando! Sami še niso toliko pričakovali! Kdo se bo torej čudil, če imajo nad temi petimi občinami večje veselje, kakor nad sto in sto drugimi na Kranjskem, ki pa nehejo jih slušati.

„Pet občin uže!“ vsklikne radostna v ponedeljek naša tetka, ščrbljava „Tagesposta“, ter ploska z rokami, in „pet občin uže!“ odjeknile bodo z Dunaja „Deutsche Zeitung“. „N. Fr. Pr.“ itd. — Oj ti „Ratschach“, kako veselje ti napraviš ustavovernej stranki!

Preveliko veselje nad temi 5 občinami stopi „Buteljčku“ v glavo, ter mu zmede možjane; „und da wagt es,“ — zakroka vam — „der scribler des „Slov. Narod“ davon zu sprechen, dass sich vereinzelte gemeinden durch diese ehrenbezeugung in widerspruch mit dem urteil des landes setzen!“

Gospod urednik, zdaj vas pa je posekal; ubil vas je, kakor če petelinu glavo odrežeš! Pa saj to nij šala. Pet občin, to niso več posamezne občine, to je tako ogromno število, da se „Buteljčku“ kar zvrtil v glavi, kakor bi imel mlinsko kolo v njej, kadar pomisli na njo.

In ker vidi, da vas je pobil, da se več ne ganete, obrne se proti vašim prijateljem — patrone jih imenuje — rekoč: „freilich geben sich die patrone dieses blattes, immer gerne den anschein, als ob ihre stimme jene des landes wäre!“ In tudi ti so proé!

In vi, ostali narodnjaci kranjski, nikar se ne predrznite več trditi in se bahati „za nami je kranjsko ljudstvo!“ kajti „Buteljček“ bode mogočno odkimal, vzdignil molče roko, ter pomolil proti vam pet prstov, in osramočeni bodete vtihnili, zakaj vsak teh petero prstov zaznamuje jedno nemčursko občino, „die sich den anschein geben dürfen, als ob ihre stimme jene des landes wäre!“

Iz Zagreba 21. jan. [Izv. dop.] Nikola Brozović, umirovljeni podvornik kr. banskega stola je včeraj dne 20. jan. umrl 92 let star. On je v Zagrebu zadnji, ki je še nosil dekoracijo kanonskega križa, katero si je pridobil v bitki pri Leipzigu. Od 1. marca 1809 do 28. novembra 1809 je služil pri ogulinskej krajiškej pukovniji št. 3, od 29. nov. 1809 do konca avgusta 1813 je služil Napoleona I., in se je udeležil bitek v letih 1813, 1814, 1815 in 1821. — Služil je 68 let 10 mesecev in 15 dnij. Ko je navršil 65 let službovanja, je bil odlikovan srebrnim križem za zasluge in dobil je osobnega doplatka 80 gld. na leto, katerega je užival do smrti.

Vsako leto na sv. Lukeža dan je oblekel stare bele hlače, katere je od Napoleona I. dobil v Parizu. Ko je bil na Ruskem, mu je pri Berezini hotel neki kozak razklati glavo in v smrtnih stiskah je začel Brozović moliti hrvatski očenaš. Ko ruski vojak zasliši hrvatsko molitev, ga ne udari, nego ga vpraša, od kod da je in zakaj da služi vraga, in potem ga odpelja soboj. Poslali so ga bili v Sibirijo, kjer se mu je, kakor je rad pripovedoval, dobro godilo. Ko je dostal vojaštvo, je služil v Kopru kot jetniški nadziratelj, in od tod je bil imenovan za podvornika c. kr. banskega stola leta 1851 po samem cesarji t. j. prejšnjim rešenjem Nj. Veličanstva, kar je menda jedini slučaj bil v Avstriji, da je cesar imenoval podvornika. To se je pa zgodilo tako le: Ko je bil cesar v Kopru in je razgledaval jetnišnico, je opazil pri Brozoviću kanonski križ, obstal je pri njem, vprašaje ga to in ono, mej drugim tudi, pod katerim vladarjem se mu je najboljšje godilo. „Unter Napoleon, — Majestät!“ je odgovoril brzo Brozović. „Er wird auch mit meiner regierung zufrieden sein; — was wünscht er?“ mu je rekel cesar. „Ich möchte gerne amtsdiener werden in Kroatien.“ — „Das wird er werden!“ Ko je potem Brozović prosil za mesto podvornika v Zagrebu, se mu je spolnila želja, nago trdil je še vedno, da se mu je pod Napoleonom najboljšje godilo, ko je še bil mlad.

Z vsemi sodci in advokati v Hrvatskeji in Slavoniji je bil Brozović znan, ker so vsi „pod njim“ delali izpite. Rad se je vsel po obedu poleg kandidata, kadar je delal kateri pismene zadače, in pripovedoval je na dolgo in široko, kako lepo je bilo nekda v Rusiji in pod Napoleonom, a pri ustmenem izpitu je Boga molil pred vratmi in poslušal je, da li se dobro brani kandidat. Vsakemu je dober vspeh želel, ker je vedel, da bo mesto enega goldinarja dobil dva, po okolnostih tudi tri, a če bi kandidat pal, da ne bo dobil nič.

Da je po cesarju imenovan za podvornika, je dobro vedel Brozović in je celo svojemu predsedniku povedal enkrat, ko je bil kregan, da njega plača cesar, in da si ne da po nikomur nič zapovedati.

Ko je tako ostaral in oslabel, da je vse narobe naredil, so ga umirovili leta 1877, a včeraj ga je smrt definitivno spravila k večnemu miru in pokoju.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 25. januarja. Minister Taaffe je denes v državnem zboru odgovoril na interpelacijo Hohenwartovo o slabem stanju kmetskega stanú. On priznava, da kmetski stan peša in pada, odkar je dovoljeno kmetске grunte razkosavati in odkar je postava zoper oderuhe odpravljena ter odkar se je začelo enostransko skrbeti le za premak-

ljivi kapital. On obeta znižanje pristojbin pri dedovanji (ali nasledovanji) in znižanje stroškov pri zapuščinskih obravnavah; obeta pospeševati zboljšanje kmetstva in kmetijske strokovnjaške šole, izprembo železničnega tarifstva; dalje pospeševati konvertiranje visokoobrestnih hipotekarnih dolgov v nižje obrestne, in terja zato, naj sodelujejo deželni zbori in vse prebivalstvo zoper razdirajoče tendence. Živahna pohvala.

Domače stvari.

— (Ljudsko štenje, naš magistrat in naš deželni predsednik.) Ko mi uže dolgo zastoj pozvedujemo in čakamo, kdaj bode ljubljanski magistrat prešel in povedal nam, koliko se je ljudij v Ljubljani za Nemce, koliko za Slovence vpisalo po rubriki „umgangssprache“, vidimo in beremo, da je nemški tedenski organček gg. dr. Schreyja, Dežmana in Konškovega sina srečnejši; on ve uže celò posameznosti; na magistratu so mu menda morali pokazati celò, kakò se je ta ali oni Ljubljančan vpisal. Kajti v poslednji številki nam pripoveduje z veliko nemškutarsko jezo, da je naš deželni predsednik g. Winkler, rojen Slovenec, za-se in za svojo rodino podpisal slovenski jezik kot občevalni, čeravno hoče Dežman-Schreyjev organček vedeti, da se poslednja većinoma nemškega jezika poslužuje. Pač nesramno! Mi terjamo pa tudi jednakost od magistrata. Če on poroča posameznosti „L. Wochbl.“, da more ta neslane in neumne glose delati, zakaj nam ne pové vsaj skupnega površnega rezultata?

— (Ljubljanski semenj) zadnji ponedeljek je bil prav dobro obiskan. Goveje živine se je prignalo do 600 glav, pitanih volov le malo. Boljše blago se je prav drago plačevalo. Za Trst se je nakupilo 100, za Reko, Gorico in Pulj tudi nad 100 glav in prav dobro plačalo. Prašičev se je prignalo nad 200 glav, katerih so laški in bavorski trgovci kupili nad 100, vse druge pa domači mesarji. Cena je bila od 19 do 23 kr. stari funt. Konj se je prignalo kakih 200, a nič lepih. Lahi so precej pokupili in dobro plačevali. V obče je bilo v raznih strokah še precej kupčije le z manufakturnim blagom malo. Starinarski trg je bil izredno slabo obiskan.

— (Akademija za Zagrebčane.) Nedeljska po dramatičnem društvu, Sokolu, in po čitalniškem pevskem zboru na korist Zagrebčanom napravljena velika akademija, katere program smo v svojem listu uže priobčili, izpeljala se je z izvrstnim vspehom. Gledališče je bilo prenapolneno po vseh svojih prostorih, tako da je moralo mnogo občinstva izostati, ker nij moglo dobiti sedeža. Materijalni dohodek akademije mora torej znaten biti, in to tem bolj, ker je gospod direktor Urban brezplačno prepustil gledališčno godbo. Gospod direktor je tudi dirigiral orkester pri romanci in koru iz Verdijeve opere: „Un ballo in maschera“. Pri svojem nastopu bil je z burnim ploskanjem sprejet in mi izpolnujemo prijetno nalogo, da gospodu direktorju Urbanu za simpatično njegovo ravnanje javno zahvalo izrekamo. Vse točke programa izpeljale so se v zadovoljnost občinstva. Na prvem mestu imenovati moramo vrle Sokole, ki so s svojo telovadbo na drogu, in s prekrasnimi svojimi kipi, ki so bili v istini impozantni, vzbujali občno začudenje in navdušeno ploskanje. Javno pohvalo zasluži tudi narodni ključaničar gospod Lovro Zelénec, kateri je res izvrstno pritr-

dil na oder dróg, na katerem so telovadili „Sokoli“. Da je čitalniški pevski zbor svojo nalogo precizno izvršil, in da je gospod Međen, z lepodonečim svojim glasom, razradostil vse občinstvo, o tem nam nij treba pisati, ker je uže samo na sebi razumno. Vendar je omenjati, da je čitalniški pevski zbor kljub temu, da nij bil še polnoštevilčen ter se je zategadelj posebno na nekaterih mestih Verdijeve romancije iz opere „Un ballo in maschera“ čutila nekaka praznота pri basistih — kar pa splošnega učinka nikakor nij zmanjševalo — malokdaj izvršil svojo nalogo tako eksaktno, kakor pri tej priliki. Občno sodbo pa ponavljamo, če priznamo, da je bila najsijajnejša točka celega večera zgoraj omenjena Verdijeva arija, katera se je morala ponavljati. Gospodu Međenu je občinstvo v polnej meri izrazilo zaslužen pohvalo. — Igra, z nekoliko čudnim naslovom: „oče so rekli, da le“, bila je tudi dobro igrana. Nastopili so većinoma sodelavci, katere uže poznamo in katerih igranje smo uže pri prejšnjih predstavah pohvalno omenjali. Igralo se je tudi denes, kakor vselej. Gospod Kajzel bil je izvrsten mesar, ter je dopadel posebno na galeriji (ki je bila ta večer nekoliko preglasna). Ali gospica G. Nigrinova morala bi si bila nekoliko postarati svoj obraz, ker tako jej nobeden nij verovati hotel, da predstavlja „staro devico“. Končno pa smo, kakor neradi, vendar prisiljeni izgovoriti nekaj graje: Mej kuplet bila je vpletena tudi čisto privatna stvar, ki nas pri ljubem Bogu čisto nič ne briga. V imenu dobrega okusa moramo protest izreči, in pričakujemo da se v prihodnje kaj enacega na javnem odru razobesilo več ne bode. Čudno pa se je nam zdelo, da se je dotična stvar pela, ker privatna, a vendar tudi v imenu dramatičnega odbora storjena revizija izrekla se je odločno za eliminacijo tiste nepotrebne strofe.

—r.

— (Nesreča.) Ponedeljek popoldne so Töniesovi delavci v mestnem logu sekali in nalogali hraste. Ko so naložili na en voz hraste, katerih nijso mogli štirje konji izpeljati, vzame navzočni starejši sin g. Töniesov, ki navadno biva v Trstu, bič v roko ter prime za ročico, da bi on konje pognal. A konji napačno zavrnejo in voz s hrasti vred se zvrne na g. Töniesovega sina. Osem tesarjev je komaj odstranilo hraste in voz. G. Töniesa, ki je bil nevarno oškodovan, so peljali domov, a teško da bode okreval.

— (Občni zbor) društva Marijne bratovščine bode v nedeljo dne 30. januarja t. l. v ljubljanskej mestnej dvorani. Dnevni red: 1. Nagovor predstojnikov in čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora l. 1880. 2. Poročilo odbora o računskem sklepu o stanji imetja in poročilo pregledovalnega odseka. 3. Volitev treh odbornikov in treh udov v pregledovalni odsek. 4. Nasveti vodstva. 5. Nasveti posamičnih udov. Zborovanje se prične ob 10. uri dopoldne.

— († Matevž Kožel,) vrl narodnjak, dolgoletni ud in ustanovnik celjske čitalnice je umrl. Bodi mu zemljica lahka!

— (Zoper nemški jezik v ljudskih šolah) na Kranjskem je prišlo iz Kranjskega več peticij na državni zbor. Za te peticije je bil v šolskem odseku državnega zbora odločen poslanec Kvičala za poročevalca.

— (Z Dunaja) se nam piše: Za Tirolsko imenovani finančni vodja, g. Huber, sekcijski svetovalec v finančnem ministerstvu, mora kot referent za pridobitni in prihodninski da-

vek tako dolgo tukaj ostati, dokler dotični proračuni nijso rešeni v državnem zboru. Zato tudi za Ljubljano imenovani g. finančni vodja Bartušek ne more oditi iz Innsbrucka, ampak tam ostati do tega časa, ko nastopi g. Huber svoje mesto.

— (Iz Šmarja) pri Celji se poroča, da je tamošnje požarne brambi cesar daroval 200 gld.

— (Cerkniška čitalnica) priredi dne 2. febr. Vodnikovo slavnost s sledečim programom: 1. Slavnostni govor. 2. „U boj“, moški zbor. 3. „Luna sije“, četverospiev. 4. „Žezulinka“, zbor. 5. Igra „Vdovec in vdova“. 6. Tombola. 7. Ples. Vstopnina za ude 20 kr., za neude 30 kr. od osebe.

— (Prostovoljna požarna bramba Krška) priredi dne 29. januarja t. l. plesni venček s tombolo v prostorih „bralnega društva“.

— (Zmrznil.) Iz Divače na Krasu se nam piše: Šel je na pot neki mladenič v nedeljo zjutraj dne 16. t. m. iz Trsta v Senožeče čez Občine do Sežane zavoljo svojega opravila, ter vstopil se je potem na železni poštini vlak do Divače. Vzdignil se je potem nesrečnež v cvetočej mladosti po cesarske cesti kljub velikanskej burji čez Gaberk. Ko je truden v Senedolsko dolino prišel, ostal in obležal je zmrznjen brez človeške pomoči; še le drugi dan opoldne so ga ljudje v neko bližnjo hišo le malo živega prinesli, kjer se je potem v večnost preselil. S. — O istej stvari se nam iz Senožeč piše 23. t. m.: Poročati vam imam o dveh nesrečah, ki so se pretekli teden zgodile v našem kraju. Zloglasni Gaberk je tudi letos, ko je zima do nedavna bila jako blaga, zahteval in dobil svojo žrtev. V nedeljo 16. t. m. šel je predpoludne iz Divače 22letni mladenič Senožečan Tone Pickov čez Gaberk v Senožeče. Burja je strašansko brila in se snegom kadila ter je tega mladeniča tako zmotila, da je zašel v Senodolski dol, kjer ga je drugi dan gaberški cestar v snegu zmrznjenega našel. — Druga nesreča pripetila se je v naši pivovarni. V sredo zjutraj hotel je 64letni delavec Jakob Čokelj iti po lestvi v klet, ali revežu se je podrsnilo in je padel v 5 sežnjev globoko klet, kjer je za pol ure potem umrl.

— (Okraden fajmošter.) Ono nedeljo se je nek tat vtihotopil mej prvo mašo zjutraj v stanovanje g. župnika Kanduta v Spodnji Poljskavi na slovenskem Štajerskem, poiskal iz suknje župnikove ključke od kase in jo odprl ter ukral 600 gld. denarja župnikovega in cerkvenega. Po tatvini je tat vse lepo spet zaprl in ključ v suknjo nazaj dejal. Ko je fajmošter od maše prišel in hotel nekaj izplačevati, opazil je, kaj se je zgodilo.

— (V št. Vidskej fari) nad Ljubljano je bilo rojenih leta 1879 151, leta 1880 pa 153; umrlo jih je predlanskim 118, lani 111; poročenih predlanskim 22 parov, lani 26 parov.

— (Ljutomer) ima po zadnjem štenji 1200 prebivalcev, 125 več kot pred 11 leti.

Razne vesti.

* (Izneverjenje na pošti.) V Piacenzi so zaprli minolih dnij pet poštinih uradnikov. Zgubil se je namreč zveženj z 220.000 franki (preko 100 tisoč gold. a. vr.), katerega je genuveška banka poslala bila v Milan. V začetku se je mislilo, da je pogrešana vsota po pomoti bila oddana bolonjske pošti, a zdaj je natančnejše preiskavanje pokazalo, da je denar izginil v Piacenzi, zatorej so tudi takoj dejali v zapor omenjenih pet uradnikov.

* (Strašen prizor v cirkusu.) Na San Domingu je kazal delj časa Elija Lengel svoje umetnosti na zvereh. Nedavno je stopil kakor običajno v kletko, kjer so bili risi zaprti. Uže se je vračal zopet iz kletke, kar se mu izpodrsne in pade. Takoj skoči jeden risov nanj, ugrizne ga v vrat in v dveh trenutkih še predno je bilo mogoče misliti na pomoč, je zver nesrečnika raztrgala na kosove. Cirkus je bil natlačen z gledalci, oboroženimi po tamošnji šegi z revolverji. Na risa prično kar poprek streljati, ter ga tudi usmrte. Zdaj pa skoči drug ris na svojega poginolega tovariša, ter ga popolnem raztrga z zobmi in kremplji. Gledalcev se je lotil strah, da so vsi ubežali.

Umrli so v Ljubljani:

18. januarja: Janez Pestotnik, doktor medicine, 43 let, na Reseljevem trgu št. 1, za mrtvoudom.
19. januarja: Andrej Kamnikar, užitniškega nadzornika sin, 2 mes., na Poljanskem nasipu št. 48. — Angela Nadrah, dekle hči, 7 mes. v Zvonarskih ulicah št. 9 za mrtvico na pljučah. — Anton Kukla, kantinar 40 let, na Poljanskem trgu št. 1 na pokaženjem jeter.
20. januarja: Lovro Gaber, hišni gospodar, 78 let, pred škofijo št. 11 za pljučnim ulésom. V deželnej bolnici.
17. januarja: Janez Košak, dninar, 53 let.
18. januarja: Liza Peternel, gostija, 61 let. — Gasper Trdina, 63 let, gosač. — Jožef Stoković, gosačev sin, 3 leta za jetiko.
21. januarja: Anton Bahar, delavec 43 let za jetiko.

Zahvala.

Čestiti gospod Franc Slaček, občinski tajnik v Sevnici, vsako leto tukajšnji šolski knjižnici več knjig daruje. Letos je blagovolil sevnjske šolske mladini zopet „Vrtec“ naročiti. — Izreka se torej omenjenemu šolskemu dobrotniku v imenu učencev in učenek prisrčna zahvala.
Vodstvo 3. razredne ljudske šole v Sevnici, dne 23. januarja 1881.
T. Dernjač, nadučitelj.

Loterijske srečke.

V Trstu 22. januarja: 65. 61. 66. 53. 13.
V Lincu 22. januarja: 42. 22. 50. 28. 82.

Javljamo prežalostno vest, da je danes ob 10. uri, previden se sv. zakramenti za umirajoče, po kratke bolezn, v 39. letu svoje starosti, umrl gospod

FRANC PIRC,
posestnik in fužinar,

ranjki se vsem znancem in prijateljem priporoča v blag spomin.

V Kropi, dne 24. januarja 1881.

(39—1) **Žalujoči ostali.**

Podpisani odbor ima čast javljati, da priredi dne 2. februarja t. l. v salonu

gostilne „na Štemarjih“

zaključen

plesni venček,

čegar čisti dohodek je namenjen tukajšnji ubožnej šolski mladini.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnice za 50 kr., za rodbino 1 gl. dobivajo se istega večera pri kasi, preje pa v g. Dolenčevej prodajalnici z mešanim blagom.

Nadplače se sprejemajo hvaležno.

V Škofjeji Loki, 20. januarja 1881.

(40) **ODBOR.**

Voščene sveče

iz tovarne

Luigi Baderja v Gorici,

iz pravega čebelnega voska, brez vsake pritiline, se dobé po 2 gl. 50 kilo s poštnino in zabojem vred, kamor koli si jih kdo naroči, in tako, da se plačajo vsaj v teku jednega leta brez obresti za dolg, v štacuni

(26—4) **Janeza Fabijana,**

na Valvazorjevem trgu št. 2, v Ljubljani.

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Dunajska borza 25. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72 gld. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	55
Zlata rente	88	—
1860 drž. posojilo	130	25

Akcije narodne banke	823	—
Kreditne akcije	282	50
London	118	90
Srebro	—	—
Napol.	9	38 1/2
C. kr. cekini	5	54
Državne marke	58	10

Tuji.
24. januarja:
Pri **Slouu**: Ilrep, Berger iz Karlova. — Bergant iz Smartna.
Pri **Mašket**: Neuman iz Dunaja. — Kühnel iz Pulja. — Alijančič iz Dvora. — Gutfreund iz Dunaja.

Rudolivnica in strojarna G. Tönnies-ova v Ljubljani

na dunajske cesti št. 29, pri železnici,

se priporoča, ter v izdelovanje vzprijemlje: **vodotéznice ali sesalne, téšče (preše), pile (žage), málinsko pripravo, návlake, vódna kolesa**, različne velike **cevi, drobeče stroje** in vse drugo kar je strojem v potrebo.

Tudi sprejemlje **popravljanje** v nizko ceno, ter vsako delo te vrste izvrši naglo.

Vrhu tega od presne rude uliva razne stvari, ali po svojih ali po odkazanih tvorilih (modelih) in načrtih. (16—5)

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljati male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska pešara, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhur) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 13.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gopé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalne mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhur) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dni, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(598—5)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.